

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 324/08-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. B. O., B., zastúpeného advokátom Mgr. B. D., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špeciálneho súdu v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. PK-1 Tš 23/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. B. O. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2008 doručená sťažnosť (doplnená podaním doručeným 1. októbra 2008) JUDr. B. O., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. B. D., Advokátska kancelária, B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj podľa čl. 14 dohovoru postupom Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. PK-1 Tš 23/2005.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné konanie, v ktorom bola naňho podaná obžaloba prokurátorom Krajskej prokuratúry v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“) na Krajskom súde v Prešove (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd svojím uznesením zo 14. októbra 2004 sp. zn. 1 T 6/04 podľa § 188 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) postúpil uvedenú trestnú vec špeciálnemu súdu. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dozorujúci prokurátor krajskej prokuratúry sťažnosť, v ktorej namietal vecnú príslušnosť špeciálneho súdu. Sťažovateľ uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo svojom uznesení sp. zn. 4 To 101/2004 z 19. januára 2005 nerozhodol o tej časti sťažnosti prokurátora, ktorou sa domáhal zrušenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 T 6/04 zo 14. októbra 2004 v jeho bode I, ktorým bolo postúpenie veci špeciálnemu súdu.

Špeciálny súd vykonáva trestné konanie proti sťažovateľovi pod sp. zn. PK-1 Tš 23/05. Na hlavnom pojednávaní konanom pred špeciálnym súdom 23. októbra 2006 vzniesol sťažovateľ námietku vecnej príslušnosti špeciálneho súdu a predseda senátu vyhlásil, že otázka vecnej príslušnosti špeciálneho súdu bola už vyriešená rozhodnutím najvyššieho súdu. Sťažovateľ 10. augusta 2007 opätovne predložil námietku vecnej príslušnosti špeciálneho súdu, pretože podľa jeho názoru si tento vecnú príslušnosť osvojil nezákonne. Predseda špeciálneho súdu upovedomil sťažovateľa listom sp. zn. Spr 10 005/07 z 24. októbra 2007, v ktorom uviedol, že sťažnosť na nečinnosť súdu predložil predsedovi senátu, ktorý bude sťažovateľa informovať o spôsobe jej vybavenia. Sťažovateľ uvádza, že túto odpoveď dodnes nedostal.

V závere sťažnosti sťažovateľ uvádza:

„Z uvedených súvislostí je už na prvý pohľad zrejmé, že Špeciálny súd v Pezinku neprimerane dlhú dobu ignoruje rozhodnutie o riadnom procesnom návrhu, ktorý vzniesol sťažovateľ a ktorým sa domáha, aby bolo zákonným spôsobom rozhodnuté o vecnej príslušnosti Špeciálneho súdu v Pezinku, ktorý si ju v trestnej veci PK-1 Tš 23/2005 nezákonnej osvojil bez toho, aby o vznesených námietkach vecnej príslušnosti od procesnej strany a nie len samotného sťažovateľa rozhodol. V tejto spojitosti je potrebné poznamenať, že na sťažnostné podanie, ktorým sa účastník domáha na Ústavnom súde nápravy porušenia jedného zo základných práv zakotveného v čl. 48 ods. Ústavy sa nevzťahuje ustanovenie § 53 ods. 3 Zákona o ústavnom súde.“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje ústavnému súde, aby vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1. Právo JUDr. B. O. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48. ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Špeciálnym súdom v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. PK-1 Tš 23/2005 porušené bolo .

2. Právo JUDr. B. O. na zákaz diskriminácie pre majetok či iné zmýšľanie podľa čl. 13 Dohovoru porušené bolo.

3. Špeciálnemu súde v Pezinku sa prikazuje, aby v konaní PK-1 Tš 23/2005 konal a rozhodol o námietke vecnej príslušnosti vznesenej sťažovateľom a to bez zbytočných prieťahov a bez diskriminácie sťažovateľa.

4. JUDr. B. O. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 000,00 Sk (slovom: päťstotisíc slovenských korún), ktoré je Špeciálny súd v Pezinku povinný vyplatiť mu do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Špeciálny súd v Pezinku je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátovi Mgr. B. D., B., vo výške 6.732,- Sk do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 13 dohovoru. Sťažovateľ v petite sťažnosti namieta porušenie čl. 13 dohovoru, ale z obsahu jeho námietky, v ktorej hovorí o porušení „*práva na zákaz diskriminácie pre majetok či iné zmýšľanie*“, vyplýva, že sťažovateľ mal na mysli čl. 14 dohovoru. Túto pisársku chybu ústavný súd preklenul bez toho, aby sťažovateľa vyzýval na opravu podania.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil nasledujúce okolnosti, z ktorých pri svojom rozhodovaní vychádzal.

Prokurátor krajskej prokuratúry 8. septembra 2004 podal na sťažovateľa (a ďalších spoluobvinených) obžalobu na krajskom súde. Krajský súd pri predbežnom prerokovaní obžaloby uznesením sp. zn. 1 T 6/04 zo 14. októbra 2004 v bode I výrokovej časti tohto uznesenia v zmysle § 188 Trestného poriadku postúpil predmetnú trestnú vec špeciálnemu súdu ako súdu vecne príslušnému. Toto uznesenie v bode I výrokovej časti, ktorou bola trestná vec postúpená špeciálnemu súdu, napadol 15. novembra 2004 sťažnosťou prokurátor krajskej prokuratúry. O podanej sťažnosti rozhodoval najvyšší súd.

Na pojednávaní špeciálneho súdu konanom 23. októbra 2006 o trestnej veci sťažovateľa vzniesol sťažovateľ námietku vecnej príslušnosti špeciálneho súdu, ktorú odôvodnil tak, že najvyšší súd vo svojom uznesení nerozhodol o sťažnosti prokurátora proti bodu I výrokovej časti uznesenia krajského súdu (o postúpení trestnej veci špeciálnemu súdu), v dôsledku čoho uznesenie krajského súdu o postúpení veci dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť a ani vykonateľnosť, a teda v danej trestnej veci špeciálny súd koná nezákonne. Na uvedenom pojednávaní predseda senátu špeciálneho súdu vo vzťahu k sťažovateľom vznesenej námietke vecnej príslušnosti skonštatoval, že vecná príslušnosť špeciálneho súdu bola založená uznesením najvyššieho súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 19. januára 2005. Predseda senátu uviedol: *«Treba skonštatovať, že je nepochybné, že nižší súd je vždy viazaný rozhodnutím vyššieho súdu. Uznesenie Najvyššieho súdu bolo právoplatné a vykonateľné 19.1.2005, to je tiež nepochybné. Najvyšší súd založil vecnú príslušnosť Špeciálneho súdu svojím uznesením, to je tiež nepochybné, ale treba aby nedošlo k nejakému nedorozumeniu, že Najvyšší súd sa*

tým nezaoberal. Zaoberal sa. On zamietol vo výroku sťažnosť Ing. J. M. V tom druhom výroku rozhodoval o väzbách, ale zaoberal sa Najvyšší súd a to je na strane 12 tohto uznesenia, predposledný odsek „Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzajúc z vyššie uvedeného potom pod bodom 1/ rozhodol tak, že podľa § 148 ods. 1 písm. c) trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol len sťažnosť obvineného Ing. J. M., keďže táto smerovala len do výroku pod bodom 1/ napadnutého uznesenia o postúpení veci a sťažnostiam krajského prokurátora a obvineného M. J. bolo z časti vyhovené.“ Z tohto dôvodu Najvyšší súd nezamietol tieto sťažnosti vo výrokovej časti, lebo z časti vyhovel a zdôvodňoval to Najvyšší súd, prečo toto uznesenie je také, aké je. Najvyšší súd založil našu vecnú príslušnosť.»

Dňa 23. októbra 2006 právny zástupca sťažovateľa adresoval špeciálnemu súdu podanie označené ako „námietka príslušnosti Špeciálneho súdu konať vo vec“, v ktorom argumentoval takto: „Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trenčíne zákonným spôsobom podal obžalobu na Krajský súd v Prešove, čím bola v súlade s Tr. por. založená vecná a miestna príslušnosť Krajského súdu v Prešove konať vo veci v prvom stupni.

Krajský súd v Prešove pri predbežnom prejednaní obžaloby predmetnú vec uznesení postúpil Špeciálnemu súdu ako súdu príslušnému, proti ktorému uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. IT 6/04 zo 14.10.2004, proti ktorému včas podaná sťažnosť má odkladný účinok, teda nemôže zo zákonných dôvodov nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť (a to ani predbežnú vykonateľnosť, ako je to v prípade iných uznesení vydaných v trestnom konaní, pri ktorých podanie sťažnosti nemá odkladný účinok), pokiaľ nebude o podanej sťažnosti rozhodnuté príslušným orgánom činným v trestnom konaní.

Ako to vyplýva z vyššie uvedených trestných spisov Špeciálneho súdu, proti časti rozhodnutia Krajského súdu v Prešove v bode I. výroku o postúpení veci Špeciálnemu súdu boli podané dve sťažnosti, a to sťažnosť prokurátora krajskej prokuratúry v Trenčíne a sťažnosť obž. Ing. J. M., pričom Najvyšší súd SR doposiaľ rozhodol len o sťažnosti obž. Ing. J. M., ktorú zamietol ako nedôvodnú.

Najvyšší súd SR, vo veci príslušnosti, resp. právomoci Špeciálneho súdu na konanie v I. stupni v predmetnej veci doposiaľ žiadne iné rozhodnutie nevydal.

Doposiaľ teda nebolo rozhodnuté o sťažnosti prokurátora podanej proti časti výroku Krajského súdu v Prešove o postúpení veci Špeciálnemu súdu, ktorá sťažnosť má odkladný účinok, pretože vyhotovenie uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 To 101/2004 z 19.1.2005 vo výrokovej časti uznesenia neobsahuje výrok o rozhodnutí o sťažnosti prokurátora a neobsahuje teda logicky ani uvedenie použitých zákonných ustanovení, ktoré by nutne mali byť použité pri rozhodnutí o sťažnosti prokurátora tak, ako to ukladá kogentné ustanovenie § 134 ods. 1 písm. c, Tr. Por. upravujúce náležitosti rozhodnutia – uznesenia.

Z dôvodu odkladného účinku sťažnosti prokurátora podanej proti výroku v bode I. uznesenia Krajského súdu v Prešove, o ktorej doposiaľ nebolo rozhodnuté, preto uznesenie Krajského súdu v Prešove v časti výroku v bode I. uznesenia o postúpení veci doposiaľ nenadobudlo vykonateľnosť a ani právoplatnosť a preto podľa súčasného právneho stavu je v predmetnej trestnej veci naďalej príslušný konať v prvom stupni Krajský súd v Prešove.

Doposiaľ nebola právoplatne a vykonateľne založená príslušnosť, resp. právomoc Špeciálneho súdu konať vo veci v prvom stupni.“

Sťažovateľ 10. augusta 2007 adresoval špeciálnemu súdu ďalšie podanie označené ako „Námietka vecnej príslušnosti Špeciálneho súdu – urgencia“, ktoré bolo v podstate založené na rovnakých argumentoch ako predchádzajúce podanie z 23. októbra 2006.

V súvislosti s uvedenou námietkou vecnej príslušnosti napokon sťažovateľ adresoval najvyššiemu súdu „Sťažnosť pre nečinnosť súdu“ v zmysle § 55 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, v ktorej sa domáhal, aby najvyšší súd rozhodol o opodstatnenosti tejto sťažnosti a určil špeciálnemu súdu primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu, t. j. na rozhodnutie o vznesenej námietke vecnej príslušnosti.

Z uvedených skutočností vyplýva, že špeciálny súd sa s námietkou vecnej príslušnosti vznesenou sťažovateľom vysporiadal na pojednávaní konanom 23. októbra

2006, a to takým spôsobom, že konštatoval vyriešenie tejto otázky najvyšším súdom a vzhľadom na to sa ďalej podanou námietkou nezaoberal.

Špeciálny súd po vznesení námietky teda nezostal nečinný, ale v podstate „rozhodol“, že o vznesenej námietke vecnej príslušnosti vzhľadom na existenciu rozhodnutia najvyššieho súdu nebude rozhodovať. Postup špeciálneho súdu preto nemožno považovať za nečinnosť súdu majúcu za následok porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Podľa názoru ústavného súdu námietky sťažovateľa obsiahnuté v tejto sťažnosti spadajú obsahovo pod garancie poskytované čl. 46 ods. 1 ústavy zaručujúcim právo na súdnu ochranu a v ňom obsiahnuté právo na prístup k súdu, ktoré by odňatím možnosti domáhať sa konania o podanom procesnom návrhu mohlo byť porušené.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že pokiaľ sa sťažovateľ domnieva, že o jeho veci rozhoduje súd, ktorý nie je zákonným súdom, ochrany svojho práva v uvedenom smere sa môže domôcť prostredníctvom opravných prostriedkov v ďalšom konaní [podanie odvolania z dôvodov predvídaných § 320 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov].

Ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo treba preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Vzhľadom na horeuvedené skutočnosti ústavný súd posúdil sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako zjavne neopodstatnenú a odmietol ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ako zjavne neopodstatnenú odmietol aj tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie čl. 14 dohovoru, pretože medzi obsahom námietok sťažovateľa a uvedeným článkom nezistil žiadnu relevantnú súvislosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2008